ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้ปกครอง

ในการดูแลเด็กสมองพิการ

ผู้เขียน นางสาวจักร์วิคา สุภาจันทร์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

## คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนซ์

รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อรุณรัตน์ กรรมการ

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการดูแลเด็กสมองพิการของผู้ปกครอง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ปกครองเด็กที่นำบุตรเข้ามารับ การบำบัดที่สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์จำนวนทั้งหมด 10 คน ซึ่งมีบุตรป่วยเป็นสมอง พิการประเภทกล้ามเนื้อหดตัว เกร็ง มีความผิดปกติของการควบคุมการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้ปกครอง เด็กได้นำเด็กมาฝึกอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันมากกว่า สามปี ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการสังเกต แบบมีส่วนร่วมและ ไม่มีส่วนร่วม และการศึกษาเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากรูปแบบของการจัดการความรู้แบบเกลียวความรู้ SECI ของ โนนากะทาเกอุจิ เป็นเครื่องมือในการยกระดับความรู้

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการความรู้ของผู้ปกครองในการดูแลเด็กสมองพิการ มีการจัดการความรู้อย่างไม่เป็นทางการ โดยมีการแลกเปลี่ยนและการนำเอาความรู้ที่ได้รับมา จากแหล่งศึกษาความรู้ คือ สหวิชาชีพ ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ นำมาปฏิบัติจน กลายเป็นความรู้แฝง (Tacit Knowledge) ของตนเอง และเมื่อมีการจัดกระบวนการจัดการความรู้ เข้าไปให้เกิดกระบวนการถ่ายทอดความรู้นั้นทำให้ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ของตนเองที่ ไม่ได้รับการเรียบเรียงมาจัดเรียงรวบรวมกันขึ้น จากความรู้แฝง (Tacit Knowledge) กลายมาเป็น ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เมื่อได้มาก็ประมวลผลอีกครั้งเพื่อจัดทำเป็นคู่มือที่เรียบ เรียงจากองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพของผู้ปกครองเด็กสมองพิการ ที่นำไปให้ผู้ปกครองเด็ก ท่านอื่นๆ ได้ศึกษาและประยุตก์ใช้ แต่เมื่อไม่มีการดำเนินการต่อเนื่อง ก็จะห่างหายกันไป เนื่องจากยังไม่มีแกนนำที่เด่นชัดหรือการสนับสนุนที่ชัดเจนให้เกิดเป็นชุมชนนักปฏิบัติ ที่จะชัก นำให้กลุ่มผู้ปกครองได้มารวมกันในการทำกิจกรรมหรือแลกเปลี่ยน ก็จะเป็นการต่างกันต่างรู้ ต่างกันต่างปฏิบัติของตนเองไป องค์ความรู้ที่มีก็จะเป็นเพียงความรู้แฝง Tacit Knowledge ของ แต่ละบุคคล ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการจัดการความรู้

Thesis Title Knowledge Management Process to Develop Capacity

of Parents in Taking Care of Cerebral Palsy Children

Author Miss Chakvida Supachan

**Degree** Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Manus Yodcome Chairperson
Asst. Prof. Sopon Arunrutana Member

## **ABSTRACT**

The objective of this research was to study on the process of knowledge management to enhance the capacity of parents in taking care of disabled children. The research was conducted with ten parents who have brought their children to receive treatment at Ratchanakarin Institute of Child Development. All of the children are sick from muscular dystrophy, contraction and mobility disability. More than three years, parents have brought their children to the institute for physical therapy. The methodologies used in this research are interview, group discussion, participatory and non-participatory observation and study on relevant existing researches and academic papers. The research has been done based on Nonaka Takeuchi's SECI model.

The research has revealed that the parents of the disabled children have informal process of knowledge management. They usually share knowledge to each other and adopt skills and knowledge received from the institute in to their lives. It is called Tactic Knowledge. The researcher also founded that when using knowledge management process with the parents to enable knowledge transmission they were able to manage and consolidate their existing Tactic Knowledge in to Explicit Knowledge. These data received from the parents has been processed and organized by researcher to develop a manual for parents of mentally disabled children. However, without constant development, the knowledge might be faded and then lost because there has no obvious core agent to responsible in establishing group of practitioners on this matter. It is necessary to encourage and convince parents to participate in learning, sharing their own useful experiences and practices, if not; the knowledge is just an individual Tactic Knowledge that can not be in the process of knowledge management.